

"גיאוגרפיה- אדם וסביבה", ו"מולדת, חברה ואזרחות"

מנהלת תחום דעת (מפמ"ר): פנינה גזית

נושא השיעור :

זהירות בבית ובסביבתנו- בואו נעבור לאורח חיים מציל חיים

פיתוח : דרורה נגב- מדריכה ארצית ל"גיאוגרפיה- אדם וסביבה" ו"מולדת, חברה ואזרחות"
שכבת גיל : ג' – ד' : יש לבצע התאמה לכול כיתה
משך השיעור : 2 שיעורים בני 50 דקות
רציונל למורה : נקיטת זהירות מצילת חיים בבית, בבית הספר ובסביבה היא ערך חשוב בחינוך
ללקיחת אחריות אישית ובתהליכי קבלת החלטות שהם אבני בסיס באורח חיים תקין בחברה. בין
6-10 למאי מצוין השבוע הבינלאומי לבטיחות ילדים – "הכי בטוח בבית, בחצר ובדרך", מומלץ
לנצלו להוראת הנושא החשוב.
קונטקסט ברצף ההוראה: במסגרת הוראת המקצוע "מולדת, חברה ואזרחות", ו"גיאוגרפיה-
אדם וסביבה".

כיתות ג'- ד' "מולדת, חברה ואזרחות", **כיתה ג':** ציר 1 – **לחיות בסביבות משתנות**- מודולה
א': סביבות חיים שונות. ציר 2 - **אנחנו אזרחים במדינת ישראל**- מודלה ד': אנחנו שומרים על
החוקים.

כיתה ד': ציר 1 – **לחיות בסביבות משתנות**- מודולה ב': שינויים סביבנו- התמודדות מערכות
חברתיות וגופים ארגוניים – מוסדיים עם שינויים; אחריות ציבורית. ציר 2 - **אנחנו אזרחים
במדינת ישראל**- מודולה ה': מוסדות וארגונים ציבוריים, ארגוני המתנדבים הפועלים ביישוב,
מודולה ו': איך ראוי להתנהג כתברים בחברה? קבלת החלטות בדבר ביצוע התנהגויות למען
החברה- ביישוב, במדינה, מה לשפר? מה לשמר? מה לשנות?

מטרות תוכן:

- הכרות עם מאפייני אורח חיים זהיר
- הכרות עם בעיות סביבתיות המסכנות ילדים
- הפעלת אחריות אישית וקהילתית
- מתן חשיבות לתהליכי קבלת החלטות
- מטרות משנה/אופרטיביות : (קוגניטיביות, ערכיות וחברתיות) (עפ"י תוכנית הלימודים)
- הערכה למחשבה בטרם עשייה
- פיתוח אחריות אישית וקהילתית, אקטיביזם ורצון לפעול ולהתגייס למען הכלל
- מושגים:** נקיטת זהירות, מפגע, אחריות, סכנות בבית, סכנות בחצר ובסביבה.

מיומנויות:

חשיבה : העלאת אפשרויות, טיעון, ניתוח והסקת מסקנות.

מדינת ישראל

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף חברה ורוח

הפיקוח על הוראת "גאוגרפיה- אדם וסביבה" ו"מולדת, חברה ואזרחות"

- כישורי עבודה בצוות: נטילת תפקיד, שיתוף פעולה.
- חשיבה מסדר גבוה: זיהוי בעיה, ביקורתיות, הערכת ממצאים.
- מיומנויות תקשורת: העברה והחלפת מסרים במליאה.
- ערך מוסף להוראה: הנעה ללמידה, המחשת תופעות, שיח ודיון להעצמת חשיבה.
- תצפית: הבחנה בפרטים בסביבה, זיהוי מפגעים.
- חינוך לערכים: ערבות הדדית, אחריות אישית.

מקורות למורה:

- מצגת משרד החינוך, המנהל הפדגוגי, אגף זהב, **נגישות ואורח חיים בטוח**, תשע"ח
- כנסת ישראל, פרוטוקול מס' 59, משיבת הוועדה לזכויות הילד, יום שני, כ"ו באייר התשע"ד (26 במאי 2014), יושבת ראש: אורלי לוי אבוקסיס.
- כנסת ישראל, מושב רביעי, פרוטוקול מס' 177, משיבת הוועדה לזכויות הילד, יום שני, ב' בכסלו התשע"ח (20 בנובמבר 2017), יושבת הראש: ח"כ יפעת שאשא ביטון.
- גלובס, הכי עצוב שיש: אלה התאונות שקטלו ילדים בישראל ב-2016;
<https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001169266>
- רשת, ערוץ 13, <http://reshet.tv/item/news/the-system/season-04/articles/home-accidents-129278>
- ארגון בטרם, בטיחות ילדים בבית, דו"ח סקר עמדות, ד"ר ח'אלד אבו עסבה; אמירה קראקרה - אבראהים; שרון לוי; לירי אנדי פינדלינג, 2009, פרסום מס. 1059.
- Ynet, שש עצות לבית בטוח יותר לילדים
<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4641775,00.html>
- בטיחות בדרכים להולכי רגל, <http://gadalta.org.il/pedestrian-safety-heb>
- אתר "כלים קטנים גדולים", אפרת מעטוף:
<https://digitalpedagogy.co/tag/%D7%90%D7%99%D7%A0%D7%A4%D7%95%D7%99%D7%A8%D7%A4%D7%99%D7%A7%D7%94/>

רלוונטיות לעולמו של התלמיד: חובת שמירת ביטחון ובטיחות היא מסר משמעותי לפיתוח אחריותיות ותהליכי קבלת החלטות.
מיקום השיעור: פעילות בסביבת הבית, בסביבת המגורים, בכיתה.
ציוד נדרש: לפעילות היישום אפשר לרכוש לוחות מגנטים להדבקת עקרונות הזהירות.

מהלך השיעור

השיעור כול מורה יחליט מה הוא בוחר לכיתתו מבין האפשרויות, עד כמה להעמיק, עד כמה להרחיב.

הטרמה: כשבוע לפני הפעלת השיעור יתבקשו התלמידים לאסוף רשימת מפגעים ואזורים מסוכנים בתוך חדר בית המגורים, מחוץ לבית, בחצר ובדרך מהבית לבית הספר.

